

144

ZARZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 30 marca 1971 r.

w sprawie zasad powoływania, rozmieszczenia i wyposażenia straży pożarnych.

Na podstawie art. 19 pkt 3 ustawy z dnia 13 kwietnia 1960 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 20, poz. 120) zarządza się, co następuje:

§ 1. Przy ustalaniu rozmieszczenia straży pożarnych na terenie gromad, osiedli, miast i w zakładach pracy należy uwzględnić:

- 1) wielkość miejscowości lub zakładu pracy,
- 2) zagrożenie pożarowe miejscowości, wynikające z warunków budowlanych, rozplanowania przestrzennego i stopnia uprzemysłowienia,
- 3) zagrożenie pożarowe zakładów pracy i innych obiektów,
- 4) zagrożenie pożarowe obszarów zalesionych,
- 5) założenia rozwojowe miejscowości oraz przemysłu ujęte w narodowych planach gospodarczych,
- 6) zakres pomocy wzajemnej straży pożarnych.

§ 2. Zawodowe straże pożarne mogą być powołane:

- 1) w miastach, jeżeli ochotnicza lub obowiązkowa straż pożarna nie jest w stanie zapewnić skutecznej akcji ratowniczej,
- 2) w zakładach pracy:
 - a) położonych poza rejonem działania innej zawodowej straży pożarnej,
 - b) położonych w rejonie działania innej zawodowej straży pożarnej, jeżeli jest to konieczne ze względu na szczególne znaczenie zakładu dla gospodarki narodowej, a ochotnicza lub obowiązkowa straż pożarna nie jest w stanie zapewnić skutecznej akcji ratowniczej.

§ 3. 1. Ochotnicze straże pożarne mogą być tworzone:

- 1) w miejscowościach liczących powyżej 300 mieszkańców,
- 2) w miejscowościach liczących poniżej 300 mieszkańców, jeżeli w promieniu do 3 km nie ma żadnej innej straży pożarnej,
- 3) w miejscowościach posiadających zawodową straż pożarną, jeżeli zachodzi konieczność jej wzmocnienia,
- 4) w zakładach pracy, jeżeli nie posiadają one zawodowej straży pożarnej, a ich wielkość i stopień zagrożenia pożarowego uzasadniają utworzenie ochotniczej straży pożarnej, niezależnie od zawodowej, ochotniczej lub obowiązkowej straży pożarnej istniejącej w miejscowości będącej siedzibą zakładu, albo jeżeli zachodzi konieczność wzmocnienia istniejącej w zakładzie zawodowej straży pożarnej.

2. Ochotnicze straże pożarne tworzy:

- 1) w miejscowościach — właściwy terenowo zarząd Związ-

ku Ochotniczych Straży Pożarnych w porozumieniu z właściwym komendantem straży pożarnych,

- 2) w zakładach pracy — kierownik zakładu pracy w porozumieniu z właściwym komendantem straży pożarnych.

§ 4. 1. Obowiązkowe straże pożarne powołuje się, jeżeli nie ma możliwości utworzenia ochotniczej straży pożarnej albo jeżeli jest konieczne powiększenie stanów osobowych zawodowych lub ochotniczych straży pożarnych.

2. Obowiązkowe straże pożarne powołuje prezydium właściwej rady narodowej:

- 1) w miejscowościach — na wniosek właściwego komendanta straży pożarnych,
- 2) w zakładach pracy — na wniosek kierownika zakładu.

§ 5. Zasady podziału straży pożarnych na pododdziały i związki taktyczne oraz normy wyposażenia tych jednostek w sprzęt pożarniczy, specjalny i kwaterunkowy ustala Komendant Główny Straży Pożarnych.

§ 6. 1. Liczebność oraz normy wyposażenia:

- 1) jednostek taktycznych zawodowych straży pożarnych — określa załącznik nr 1 do zarządzenia,
- 2) ochotniczych i obowiązkowych straży pożarnych — określa załącznik nr 2 do zarządzenia.

2. Komendant Główny Straży Pożarnych może wyrazić zgodę na odstępstwa od norm, określonych w załącznikach nr 1 i 2, w zależności od miejscowych warunków zagrożenia pożarowego lub konieczności wzmocnienia związków taktycznych.

3. Komendant Główny Straży Pożarnych ustala normy dotyczące:

- 1) etatów osobowych komend zawodowych straży pożarnych,
- 2) etatów pojazdów samochodowych — osobowych (operacyjnych), ciężarowych, pomocniczych (dostawczych) oraz motocykli dla zawodowych straży pożarnych oraz związków taktycznych,
- 3) wyposażenia w odzież ochronną i uzbrojenie osobiste członków ochotniczych i obowiązkowych straży pożarnych.

§ 7. 1. Straże pożarne w zakładach pracy podlegają kierownikom zakładów, a pod względem operacyjnym wyłącznie właściwej komendzie straży pożarnych.

2. Zakłady pracy, w których zostały powołane straże pożarne, zapewniają tym strażom pomieszczenia, urządzenia, sprzęt, uzbrojenie osobiste, odzież ochronną i umundurowanie oraz inne wyposażenie niezbędne do prawidłowego wykonywania zadań.

3. Wojewódzcy (równorzędni) komendanci straży pożarnych w porozumieniu z głównymi (starszymi) inspektorami ochrony przeciwpożarowej resortów określają dla poszczególnych zakładów pracy:

- 1) wyposażenie w sprzęt i urządzenia specjalne niezbędne do zapewnienia prawidłowej działalności straży pożarnej,
- 2) rodzaje i ilości sprzętu specjalnego i środków gaśniczych, które powinny być przekazane przez zakłady w użytkowanie ochotniczym i obowiązkowym strażom pożarnym objętym planem obrony przeciwpożarowej zakładu.

§ 8. 1. Konserwację i obsługę pojazdów samochodowych oraz sprzętu pożarniczego ochotniczych i obowiązkowych straży pożarnych w miastach stanowiących powiaty oraz w miastach będących siedzibą prezydium powiatowej rady narodowej zapewniają właściwe komendy straży pożarnych w ramach posiadanych etatów.

2. Komendant Główny Straży Pożarnych określi zasady prowadzenia konserwacji i obsługi sprzętu, o którym mowa w ust. 1.

3. Do zapewnienia konserwacji i obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu pożarniczego ochotniczych i obowiązkowych straży pożarnych w miejscowościach nie wymienionych w ust. 1 powinny być utworzone stanowiska kierowców samochodowych, zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy.

4. Wydatki związane z realizacją zadań, o których mowa w ust. 3, ochotniczych straży pożarnych powinny być pokrywane ze środków własnych. W uzasadnionych wypadkach prezydium powiatowych (miejskich) rad narodowych oraz rad narodowych miast wyłączonych z województw mogą przyznawać ze środków budżetowych dotacje na pokrycie części lub całości tych wydatków.

5. Zakłady pracy, w których ochotnicze i obowiązkowe straże pożarne są wyposażone w pojazdy samochodowe, obowiązkowo są zapewnić kierowców w ciągu całej doby.

§ 9. 1. Ustala się rejon działania straży pożarnych: własny, operacyjny i pomocy wzajemnej.

2. Własnym rejonem działania jest teren miejscowości, w której straż pożarna ma swoją siedzibę, a dla straży pożarnej w zakładzie pracy — teren tego zakładu.

3. Rejonem operacyjnym zawodowej straży pożarnej jest teren o promieniu do 3 km i czasie dojazdu samochodem pożarniczym od siedziby straży pożarnej do granic rejonu nie przekraczającym 5 minut od chwili zaalarmowania.

4. Jeżeli miejscowość lub zakład pracy obejmuje teren większy niż określony w ust. 3, to teren ten należy podzielić na odpowiednią ilość rejonów operacyjnych.

5. Na terenie każdego rejonu operacyjnego zawodowej straży pożarnej należy zlokalizować pododdział taktyczny w sile nie większej aniżeli jeden pluton.

6. Rejonem pomocy wzajemnej dla:

- 1) zawodowej, ochotniczej lub obowiązkowej straży pożarnej wyposażonej w samochód (typu „S”), zlokalizowanej w miejscowości lub państwowym gospodarstwie rolnym — jest teren odległy do 10 km od granic własnego rejonu działania,
- 2) ochotniczej i obowiązkowej straży pożarnej wyposażonej w motopompę (typu „M”), zlokalizowanej w miejscowości — jest teren odległy do 3 km od granic własnego rejonu działania,
- 3) zawodowej straży pożarnej w zakładzie pracy:
 - a) w sile jednej sekcji na zmianę służbową, wzmocnionej ochotniczą lub obowiązkową strażą pożarną — jest teren odległy do 3 km od granic zakładu,
 - b) w sile dwóch sekcji na zmianę służbową — jest teren miejscowości, w której dany zakład ma swoją siedzibę, z tym że do akcji ratowniczej (gaśniczej) poza granice zakładu może być skierowanych do 50% sił i środków.

7. W uzasadnionych wypadkach wojewódzki (równorzędny) komendant straży pożarnych może:

- 1) zmniejszyć lub zwiększyć ustalony w ust. 6 rejon pomocy wzajemnej,
- 2) skierować straż pożarną do akcji ratowniczej poza ustalony dla niej rejon pomocy wzajemnej.

8. W szczególnych wypadkach na polecenie Komendanta Głównego Straży Pożarnych sprzęt specjalny wraz z obsługą zawodowych straży pożarnych w zakładach pracy może być skierowany do działań poza granice województwa (miasta wyłączonego z województwa).

§ 10. 1. Plany rozmieszczenia straży pożarnych opracowuje się na okresy odpowiadające okresom narodowego planu gospodarczego.

2. Plany rozmieszczenia straży pożarnych opracowują powiatowe (miejskie) komendy straży pożarnych oraz komendy straży pożarnych miast wyłączonych z województw. Plany te wymagają zatwierdzenia przez komendy straży pożarnych wyższego stopnia.

3. Plany rozmieszczenia straży pożarnych oraz wnioski dotyczące powołania nowych zawodowych straży pożarnych lub powiększenia stanów istniejących powinny obejmować ustalenia dotyczące rejonów działania, liczebności i wyposażenia w podstawowy sprzęt pożarniczy i specjalny oraz uwzględniać konieczność całkowitego zaspokojenia potrzeb wynikających z zagrożenia pożarowego na danym terenie.

4. Plany i wnioski, o których mowa w ust. 2 i 3, w części dotyczącej straży pożarnych zlokalizowanych w zakładach pracy powinny być uzgodnione z kierownikami zakładów.

§ 11. Traci moc zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 stycznia 1962 r. w sprawie zasad powoływania i rozmieszczenia straży pożarnych (Monitor Polski Nr 5, poz. 17).

§ 12. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych: w z. B. Stachura

Załącznik nr 1 do zarządzenia Ministra
Spraw Wewnętrznych z dnia 30 marca
1971 r. (poz. 144).

Liczebność i normy wyposażenia w samochody jednostek taktycznych zawodowych straży pożarnych

Lp.	Jednostka taktyczna	Podstawowy stan organizacyjny	Stan osobowy jednej zmiany wraz z rezerwą	Samochody	
				gaśnicze	specjalne
1	Sekcja gaśnicza	Dowódca sekcji obsada sekcji	1 8 9	1	—
2	Sekcja specjalna	Dowódca sekcji obsada sekcji	1 8 9	—	1
3	Pluton gaśniczy	Dowódca plutonu 3 sekcje gaśnicze łącznik-radiooperator	1 27 1 29	3	—
4	Pluton specjalny	Dowódca plutonu 3 sekcje specjalne łącznik-radiooperator	1 27 1 29	—	3
5	Kompania gaśnicza	Dowódca kompanii zastępca dowódcy kompanii szef kompanii 3 plutony gaśnicze łącznik	1 1 1 87 3 93	9	—
6	Kompania specjalna	Dowódca kompanii zastępca dowódcy kompanii szef kompanii 3 plutony specjalne łącznik	1 1 1 87 3 93	—	9
7	Batalion pożarniczy	Dowódca batalionu zastępca dowódcy batalionu sztab batalionu 3 kompanie łącznik	1 1 5 279 3 289	27	1

Uwaga: W skład zmian służbowych jednostki taktycznej zawodowej straży pożarnej, poza obsadą ujętą w tabeli, wchodzi: przy jednej sekcji — telefonista, przy 2 sekcjach — telefonista i szef zmiany, a począwszy od plutonu — telefonista, szef zmiany i dyżurny służby wewnętrznej.

Załącznik nr 2 do zarządzenia Ministra
Spraw Wewnętrznych z dnia 30 marca
1971 r. (poz 144).

Liczebność oraz normy wyposażenia w podstawowy sprzęt techniczny ochotniczych i obowiązkowych straży pożarnej oraz ich typy

Lp.	Grupa miejscowości lub zakłady pracy	Typ straży	Rodzaj i ilość sekcji	Stan osobowy straży		Podstawowe wyposażenie w sprzęt	Uwagi
				stra- żaków	naczelnik i zastępca		
1	2	3	4	5	6	7	8
1	miejscowości do 500 mieszkańców	M ₁	gaśnicza 1 rezerwowa 1	16	2	motopompa, przyczepa do ciągnika	
2	miejscowości od 501 do 2.000 miesz- kańców	M ₂	gaśnicza 2 rezerwowa 1	24	2	2 motopompy, 2 przyczepy do ciągnika	
3	miejscowości od 2.001 do 5.000 miesz- kańców oraz miejscowości poniżej 2.000 mieszkańców będące siedzibą prezydium gromadzkiej rady narodo- wej lub jeżeli najbliższa straż pożarna typu „S” znajduje się w odległości przekraczającej 5 km	S ₁	gaśnicza „S” 1 gaśnicza „M” 1 rezerwowa 1	24	2	1 samochód pożarniczy, 2 motopompy, 1 przyczepa do ciągnika	
4	miejscowości od 5.001 do 10.000 mieszkańców	S ₂	gaśnicza „S” 2 gaśnicza „M” 1 rezerwowa 1	30	2	2 samochody pożarnicze, 3 motopompy, 1 przyczepa do ciągnika	
5	miejscowości powyżej 10.000 miesz- kańców oraz miejscowości stanowiące siedzibę prezydium powiatowej rady narodowej	S ₃	gaśnicza „S” 3 gaśnicza „M” 1 rezerwowa 1	34	2	3 samochody pożarnicze, 4 motopompy, 1 przyczepa do ciągnika	
6	zakłady pracy, jeżeli promień własnego rejonu działania nie przekracza 300 m	ZM ₁	gaśnicza 1	16	2	1 motopompa, 1 wózek gaśniczy lub węzowy	
7	zakłady pracy, jeżeli promień własnego rejonu działania wynosi 301 do 1.000 m	ZM ₂	gaśnicza 2 rezerwowa 1	24	2	2 motopompy, 1 wózek gaśniczy lub środek transportu do- starczony przez zakład, 1 wózek węzowy	Stan liczbo- wy podany w rubryce 5 dotyczy jed- nej zmiany pracy w da- nym zakła- dzie
8	zakłady pracy, jeżeli promień obszaru działania własnego wynosi powyżej 1.000 m	ZS ₁	gaśnicza „S” 1 gaśnicza „M” 1 rezerwowa 1	24	2	1 samochód pożarniczy, 2 motopompy, 1 wózek gaśniczy lub środek transportu do- starczony przez zakład, 1 wózek węzowy	

Uwaga: W zakładach pracy, w których ze względu na potrzeby powszechnej samoobrony została powołana służba ochrony przeciwpożarowej, stan osobowy ochotniczej lub obowiązkowej straży pożarnej nie może być mniejszy od liczebności jednostek tej służby.